

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 7P/44/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3820205173
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Danko Lauková
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2021:3820205173.9

Uznesenie

Okresný súd Prievidza vo veci starostlivosti o maloleté deti Y. C. O., nar. XX.X.XXXX, V. O. O., nar. XX.X.XXXX, v konaní zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, ul. Šumperská č. 1, Prievidza, deti rodičov: matka E. C. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. B. 1, W., XXXXX J., otec K. O., nar. XX.X.XXXX, bytom XXX M. K., R., S2 XHN, t. č. XX W. M. Rd R. XX, L. L za účasti Centra pre medzinárodnú ochranu detí a mládeže, ul. Špitálska č. 8, Bratislava, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, takto

rozhodol:

I. V y h l a s u j e , že nemá právomoc konať o návrhu otca detí zo dňa 1.12.2020 o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností (o zverenie maloletých detí do osobnej starostlivosti otca, o oprávnenie zastupovať ich a spravovať majetok, a o určenie rozsahu vyživovacej povinnosti matke), a konanie z a s t a v u j e .

II. Návrh otca detí zo dňa 26.1.2021 o nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a .

III. Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

IV. Štátu náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

1. Otec detí návrhom zo dňa 1.12.2020 domáhal sa zverenia maloletých detí Y. C. O., nar. XX.X.XXXX a V. O. O., nar. XX.X.XXXX do svojej osobnej starostlivosti s tým, že bude oprávnený ich zastupovať a spravovať majetok, a určenia vyživovacej povinnosti matke v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepĺnoleté dieťa.

2. Návrh odôvodnil tým, že s matkou detí žili v partnerskom vzťahu po dobu 14 rokov. Maloletá Y. C. a V. O., sa narodili v Spojenom kráľovstve Veľkej Británie a Severného Írska, kde pracuje ako tlmočník. Rodinu finančne zabezpečoval. Matka sa po narodení prvého dieťaťa, odmietala zaradiť do pracovného procesu, v tom čase začala vo väčšom rozsahu konzumovať alkoholické nápoje. Nevedela variť, on stravu zabezpečoval. Ak sa jej podarilo zabezpečiť si voľné pracovné miesto, tak len príležitostne, a kde dlho nevydržala. Alkohol konzumovala i po narodení druhého dieťaťa. V mesiaci apríli 2019 celá rodina odišli bývať do Handlovej, kde užívali prenajaté priestory, maloletá Y. C. navštevovala základnú školu. Matka detí pokračovala v konzumácii alkoholu a bola nezamestnaná. Alkohol nakupovala aj v prítomnosti detí. Koncom mesiaca júna 2020 bol po psychickej stránke tak zle, že prestal jesť. Dostal sa do bodu, kedy to vzdal a nič ho nezaujímalo, chcel si ublížiť, ale nakoniec si sám zavolať rýchlu záchrannú službu. Odviezla ho na psychiatrické oddelenie, kde zotrval po dobu 3 dní so záverom, slabá psychická vypätosť. Matka detí ho prišla pozrieť, ale nedoniesla mu ani vodu, i keď na účte mali k dispozícii peniaze. Začal si uvedomovať, že to takto ďalej ísť nemôže. Dňa 23.10.2020 odišli celá rodina bývať k jej matke do Poľska, ktorá tvrdila, že je veľmi chorá a potrebuje, aby sa o ňu niekto staral. Po príchode do Poľska sa správanie matky detí výrazne zhoršilo, začala mu vulgárne nadávať, bola arogantná a jej

matka ho prehliadala. Situácia sa vyostila dňa 20.11.2020, keď sa maloletá V. O. sťažovala na bolesti bruška. Matka s ňou odmietla ísť na lekárske vyšetrenie. S pohárom piva v ruke sa vyjadřila, že to nie je jej problém. Začal plakať a baliť si veci, v čom mu zabránila. Pri konflikte, ju udrel. Následne zobrala maloletú V. O. na ruky a utekala s ňou za rodičmi. Do domácnosti pribehli jej rodičia, pričom jej matka mu začala vulgárne nadávať, vyhrážať sa smrťou. Svedkom tejto situácie boli aj maloleté deti. Odišiel do motorového vozidla, maloletá Y. C. išla za ním, rozlúčila sa, počkal, kým prestane plakať. Vo vozidle prespal a na druhý deň chcel odcestovať na Slovensko k matke. Telefonoval mu však kamarát a ponúkol ubytovanie vo Wolomine v Poľsku. S matkou sa chcel dohodnúť na stretávaní s maloletými deťmi. Na jeho výzvy nereagovala. Následne mu umožnila stretnutie s maloletou V. O., druhá dcéra sa učila. Mladšiu dcéru zobral na návštevu k svojej matke na Slovensko. Počas celého týždňa sa matka o dieťa nezaujímal, na základe jeho podnetu, začala komunikovať cez sociálne siete. Zaujímal ju len výživné. S maloletou Y. C. je v kontakte cez sociálne siete, veľmi mu chýba. Koncom roka 2020 sa z dôvodu plnenia pracovných povinností musí vrátiť do Spojeného kráľovstva, a kde má maloletá V. O. dohodnutú operáciu oka. Bývanie a prácu má v Spojenom kráľovstve zabezpečenú, o obe maloleté deti sa dokáže sám postarať.

3. Súd vo veci určil termín výsluchu otca (za účelom posudzovania splnenia procesnej podmienky - právomoci) na 11.12.2020. Dňa 10.12.2020 u otca telefonickou formou bolo zistené, že odchádza do Veľkej Británie.

4. Na základe výzvy súdu sa dňa 15.12.2020 otec detí vyjadřil, že dňa 23.10.2020 sa do Poľska odsťahovali z dôvodu, že matka detí chcela doopatrovať svoju matku. V dohode o presťahovaní matka sľúbila, že si v Poľsku okamžite začne hľadať prácu, čo nedodržala. On sa plánoval vrátiť do Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska, odkiaľ poberal rodinné prídavky a benefity pre maloleté deti. Po príchode do Poľska, maloletú Y. C. prihlásili do školy, vzdelávala sa dištančnou formou. Užívali dve izby s kuchyňou a príslušenstvom, ktoré im poskytli starí rodičia maloletých detí.

5. Dňa 16.12.2020 sa otec detí vyjadřil, že doteraz žiadny súd neupravil výkon rodičovských práv a povinností k maloletým deťom Y. C. a V. O..

6. Dňa 26.1.2021 otec detí podal návrh o nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal dočasného zverenia maloletej V. O. do jeho starostlivosti. Návrh odôvodnil tým, že matka o jeho osobe nahlásila nepravdivé údaje. Spôsobilá tak, že dňa 20.1.2021 mu anglickou políciou bola maloletá odobratá a umiestnená do náhradnej rodiny. Bola u nej vykonaná gynekologická prehliadka, ktorá nepotvrdila žiadne stopy sexuálneho obťažovania.

7. Okresný súd Prievidza uznesením č.k. 7P/44/2020-290 zo dňa 1.2.2021 pribral do konania Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže, ul. Špitálska č. 8, Bratislava. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že predmetná vec starostlivosti súdu o maloleté deti, je vecou s medzinárodným prvkom, že uvedené Centrum je subjektom s osobitným procesným postavením, ktorého úlohou je prispieť k naplneniu účelu mimosporového procesu.

8. Na základe výzvy súdu sa dňa 28.1.2021 a dňa 31.1.2021 matka detí vyjadřila, že na Slovensku (v meste Handlová) užívali prenajatý bytový priestor. Otec detí bol osobou, ktorá užívala psychoaktívne látky. Pre poruchy psychiky a správania, bol v letnom období roku 2020 hospitalizovaný v nemocnici. V ďalšom období sa vyjadřil, že chce ísť bývať do Poľska, že sa všetko zmení a už nebude užívať psychoaktívne látky. Od prenajatého bytu v Handlovej odovzdali kľúče, maloletú Y. C. odhlásili zo Základnej školy, Mierové námestie č. 255/27, Handlová a v mesiaci októbri 2020 odišli nastálo bývať do Poľska. Pre účely bývania, im jej rodičia (jej matka bola po ťažkej operácii srdca) poskytli zdarma rodinný dom s dvomi izbami a s príslušenstvom. Maloletú Y. C., prihlásili v Poľsku do základnej školy. Maloletú V. O., objednali na vyšetrenie očí k lekárovi - špecialistovi A. W.j. Dňa 21.11.2020 ju otec detí udrel do hlavy, v dôsledku čoho utiekla k svojim rodičom. Príčinou jeho agresívneho správania bolo to, že nemohol vydržať bez návykových látok. Jej matka ho vyzvala, aby si zbalil veci. Následne odišiel. Dňa 23.11.2020 mu (matka detí) umožnila stretnutie s maloletou V. O.. Bez jej ako matky súhlasu, však s ňou vycestoval na Slovensko a následne do Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska. Maloletú V. O. neoprávnene premiestnil z dôvodu, aby mohol z uvedeného štátu poberať rodinné prídavky. Ako matka o premiestnení dieťaťa nebola vôbec informovaná. Rodičovský únos oznámila na príslušné úrady v Poľsku, a kde sa podaným návrhom domáha navrátenia maloletej do krajiny. Na

Okresný súd vo Wolomine, podala dňa 30.11.2020 návrh o pozbavenie otca dieťaťa výkonu rodičovských práv.

9. Z návrhu matky detí, označeného ako Návrh na odňatie rodičovských práv zo dňa 29.11.2020 vyplýva, že je adresovaný Okresnému súdu vo Wolomine, spisová značka III Nsm 1129/20. Návrh odôvodnila tým, že obe maloleté deti sa narodili v Spojenom kráľovstve Veľkej Británie a Severného Írska. Keď maloletá V. O. bola vo veku pol roka, presťahovali sa na Slovensko. Otec detí bol psychicky nevyrovnaná osoba, užíval psychoaktívne látky. V mesiaci októbri 2020 sa presťahovali do Poľska, verila, že jej rodina im pomôže a budú viesť usporiadaný život. Dňa 21.11.2020 sa otec detí správal agresívne, v prítomnosti maloletých detí ju udrel do hlavy. Utekla k rodičom, jej matka ho vyzvala, aby si zbalil veci. Dňa 22.11.2020 napísal staršej dcére správu, že je ubytovaný vo Varšave a bude ich navštevovať. Dňa 23.11.2020 maloletej Y. C. priniesol svoj počítač, aby sa mohla prihlasovať na dištančné vzdelávanie. Tiež chcel vidieť maloletú V. O.. Dieťa mu obliekla, ale už jej ho napriek opakovaným výzvam, neodovzdal. Dňa 25.11.2020 podala oznámenie na políciu. Následne otec detí poslal správu, že už je na Slovensku. Z tejto správy bola šokovaná, pretože dieťa si zobral bez okuliarov, v jednom oblečení a s jednou plienkou. Maloletá V. O., je na ňu ako matku a aj na staršiu sestru, citovo naviazaná. Má obavy, že otec chce dieťa protiprávne premiestniť do Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska. Nie je schopný sa o ňu riadne postarať, keďže je osobou, ktorá užíva psychoaktívne látky (č.l. 341).

10. Z predloženého potvrdenia vyplýva, že za podanie návrhu v rodinnej veci matka zaplatila dňa 30.11.2020 poplatok 100,- zlotých (č.l. 769).

11. Dňa 10.12.2020 matka detí podala na Okresný súd vo Wolomine návrh na zistenie miesta pobytu maloletej V. O., ktorý odôvodnila tým, že otec bez jej súhlasu dieťa premiestnil do inej krajiny (č.l. 366).

12. Z doplneného návrhu matky detí zo dňa 14.12.2020, označeného ako Doplnenie návrhu na zbavenie (odňatie) rodičovských práv podaného dňa 30.11.2020 vyplýva, že je adresovaný Okresnému súdu vo Wolomine. Doplnený návrh odôvodnila tým, že navrhuje otca pozbaviť výkonu rodičovských práv vo vzťahu nielen k maloletej V. O., ale i k maloletej Y. C.. V pôvodnom návrhu sa vyjadrila len o dvojročnej dcére preto, lebo bola unesená otcom.

13. Dňa 3.1.2021 Okresný súd vo Wolomine (pod spisovou značkou III Nsm 1129/20), vyzval matku detí vo veci pozbavenia rodičovských práv otca na predloženie odpisu návrhu zo dňa 14.12.2020, ktorý je doplnením návrhu zo dňa 30.11.2020 (č.l. 770).

14. Dňa 7.1.2021 matka detí na Okresnej prokuratúre vo Wolomine predložila podanie označené ako Oznámenie o spáchaní trestného činu, ktoré odôvodnila tým, že otec maloletú V. O. uniesol, ako matka má obavy o jej zdravie, vyžaduje si starostlivosť očnému lekárovi, ku ktorému je vo februári 2021 v Centre zdravia dieťaťa vo Varšave objednaná na kontrolné vyšetrenie a podľa výsledkov ktorého sa lekár vyjadrí, či jej doporučuje operačný zákrok. Na základe údajov nachádzajúcich sa v histórii počítača otca, má podozrenie o jeho sexuálnej náklonnosti k deťom (č.l. 384).

15. Z podania matky detí zo dňa 30.1.2021 adresovaného Okresnej prokuratúre vo Wolomine, označeného ako Doplnenie ohlásenia (k ohláseniu o spáchaní trestného činu) vyplýva, že otec detí bol zadržaný políciou v Bournemouth a následne prepustený, a maloletá V. O. bola z dôvodu bezpečnosti umiestnená v náhradnej rodine, a že o veci bude rozhodovať Vyšší súd v Anglicku (č.l. 495).

16. Z podania matky detí zo dňa 8.2.2021, označeného ako Návrh vyplýva, že je adresovaný Okresnému súdu vo Wolomine. Návrh odôvodnila tým, že dňa 30.11.2020 podala návrh na odobratie (pozbaenie) rodičovských práv otcovi detí, spisová značka III Nsm 1129/20, pričom dňa 27.1.2021 sa dozvedela, že na Okresnom súde Prievidza, je pod spisovou značkou 7P/44/2020 vedené konanie o určenie výkonu rodičovských práv a povinností. Uviedla, že jej bola doručené rozhodnutie z anglického súdu zo dňa 4.2.2021, že maloletá V. O. sa vracia do Poľska, s čím otec dieťaťa súhlasil. Konanie o navrátenie dieťaťa bolo ukončené a obvinenia z únosu, zrušené. Obidve deti majú trvalý pobyt v Poľsku, zabezpečené bývanie v rodinnom dome, poľské doklady, maloletá Y. C. navštevuje Základnú školu č. 4 vo Wolomine, maloletá V. O. bude pokračovať v liečebnom procese v Poľsku (č.l. 753, 771).

17. Dňa 8.2.2021 otec detí tunajšiemu súdu oznámil, že sa naďalej nachádza v Spojenom kráľovstve Veľkej Británie a Severného Írska, že pracovník miestnej polície ho informoval, že elektronické zariadenia mu budú vrátené a že žiadna detská pornografia sa v nich nenašla. Obvinený bol na základe nepravdivých tvrdení. Popísal zadržanie jeho osoby anglickou políciou a odňatie maloletej V. O. s následným umiestnením do náhradnej rodiny. K užívaniu psychoaktívnych látok uviedol, že koncom mesiaca júna 2020 sa pokúsil ublížiť si a použil pritom koktail z omamných látok. Dňa 4.2.2021 sa uskutočnilo pojednávanie na príslušnom anglickom súde. Po konzultácii so svojim právnym zástupcom súhlasil s navrátením maloletej V. O. do Poľska. Dospel k názoru, že jej najlepším záujmom je navrátenie k matke a sestre. Súhlasil s podmienkami matky: 1/ že jej preplatí cestovné náklady spojené s navrátením maloletej V. O. do Poľska, 2/ že bez písomného súhlasu súdu alebo matky maloleťu neodníme z výkonu súdnej právomoci Poľska, 3/ že iným ako vopred dohodnutým spôsobom s matkou alebo súdom, maloleťu od matky nezoberie, 4/, že bez súhlasu matky si nebude na Slovenskom súde uplatňovať nárok, aby jej nariadil, že maloleťá V. O. a Y. C. sa zverujú do jeho starostlivosti.

18. Prílohou podania otca zo dňa 8.2.2021, je komunikácia s právnym zástupcom, ktorý ho zastupoval pred anglickým súdom a z obsahu ktorej vyplýva aj to, že ho informuje o nedostatku právomoci tunajšieho súdu (Okresného súdu Prievidza).

19. Podľa bodu 12 Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 zo dňa 27.11.2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkonu rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje Nariadenie (ES) č. 1347/2000, (ďalej len „Nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003“), kritéria právomoci vo veciach rodičovských práv a povinností, upravené týmto nariadením, sú tvorené tak, aby zodpovedali najlepšiemu záujmu dieťaťa, najmä kritériu blízkosti. To znamená, že právomoc by mal mať v prvom rade členský štát obvyklého pobytu dieťaťa, s výnimkou určitých prípadov zmeny pobytu dieťaťa, alebo v dôsledku dohody medzi nositeľmi rodičovských práv a povinností.

20. Podľa Kapitoly I. čl. 1 bod 1. písm. b) Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003, toto nariadenie sa uplatňuje bez ohľadu na povahu súdu v občianskych veciach, ktoré sa vzťahujú na nadobúdanie, výkon, prenesenie, obmedzenie alebo odňatie rodičovských práv a povinností.

21. Podľa Kapitoly I. čl. 1 bod 2. písm. b) Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003, záležitosti uvedené v odseku 1 písm. b) sa môžu týkať najmä opatrovníctva, poručníctva alebo podobných inštitútov.

22. Podľa Kapitoly I. čl. 2 bod 8. Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003, pojem „nositeľ rodičovských práv a povinností“ označuje každú osobu, ktorá má rodičovské práva a povinnosti k dieťaťu.

23. Podľa Kapitoly I. čl. 2 bod 9. Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003, pojem „opatrovnícke právo“ zahŕňa práva a povinnosti súvisiace s osobnou starostlivosťou o dieťa, najmä právo určiť miesto pobytu.

24. Podľa Kapitoly II. Oddiel 2 čl. 8 bod 1. Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003, súdy členského štátu majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania.

25. Podľa Kapitoly II. Oddiel 3 čl. 17 Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003, ak sa začalo konanie na súde členského štátu vo veci, v ktorej podľa tohto nariadenia nemá právomoc konať, a ktorá patrí podľa tohto nariadenia do právomoci súdu iného členského štátu, súd aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc.

26. Podľa Kapitoly II. Oddiel 3 čl. 19 bod 2. a bod 3. Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003, ak sa vedú konania týkajúce sa rodičovských práv a povinností k tomu istému dieťaťu a s rovnakým predmetom konania na súdoch rôznych členských štátov, súd, ktorý začal konať ako druhý, aj bez návrhu preruší konania, až kým sa nepotvrdí právomoc súdu, ktorý začal konať ako prvý. Keď sa potvrdí právomoc súdu, ktorý ako prvý začal konať, súd, ktorý začal konať ako druhý, odmietne vykonávať svoju právomoc v prospech tohto súdu. V takom prípade účastník, ktorý podal návrh súdu, ktorý začal konať ako druhý, môže podať svoj návrh na súd, ktorý začal konať ako prvý.

27. Podľa Kapitoly I. čl. 1 bod 3 písm. e) Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003, toto nariadenie sa nevzťahuje na vyživovaciu povinnosť.

28. Podľa Kapitoly I. čl. 1 bod 1. Nariadenia Rady (ES) č. 4/2009 zo dňa 18.12.2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti (ďalej len „Nariadenie Rady (ES) č. 4/2009), toto nariadenie sa vzťahuje na vyživovaciu povinnosť vyplývajúcu z rodinných vzťahov, príbuzenstva, manželstva alebo švagrovstva.

29. Podľa Kapitoly II. čl. 3 písm. a), písm. b) a písm. d) Nariadenia Rady (ES) č. 4/2009, v členských štátoch je právomoc vo veciach vyživovacej povinnosti daná: súdu podľa miesta obvyklého pobytu povinného, alebo súdu podľa miesta obvyklého pobytu oprávneného, alebo súdu, ktorý má podľa svojho právneho poriadku právomoc konať o rodičovských právach a povinnostiach, ak vec týkajúca sa vyživovacej povinnosti je spojená s týmto konaním, pokiaľ sa táto právomoc nezakladá výlučne na štátnej príslušnosti niektorého z účastníkov.

30. Podľa Kapitoly II. čl. 10 Nariadenia Rady (ES) č. 4/2009, ak sa začalo konanie na súde členského štátu vo veci, o ktorej nemá podľa tohto nariadenia právomoc konať, súd aj bez návrhu vyhlási, že nemá právomoc.

31. Podľa Kapitoly II. čl. 12 bod 1. a bod 2. Nariadenia Rady (ES) č. 4/2009, ak sa o tej istej veci a medzi rovnakými účastníkmi vedú konania na súdoch rôznych členských štátov, každý súd, ktorý nezačal konať ako prvý, aj bez návrhu preruší konanie, až kým sa nepotvrdí právomoc súdu, ktorý začal konať ako prvý. Keď sa potvrdí právomoc súdu, ktorý začal konať ako prvý, každý iný súd odmietne vykonávať svoju právomoc v prospech tohto súdu.

32. Otec detí návrhom, ktorý na Okresný súd Prievidza došiel dňa 1.12.2020 domáhal sa úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom Y. C. a V. O., a to ich zverenia do jeho osobnej starostlivosti s tým, že bude oprávnený ich zastupovať a spravovať majetok a úpravy rozsahu vyživovacej povinnosti matke detí.

33. Slovenský právny poriadok obsahuje úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom v ustanovení § 36 ods. 1 Zákona o rodine (Zákon č. 36/2005 Z.z.). Podľa prvej a druhej vety uvedeného ustanovenia, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Slovenský právny poriadok obsahuje úpravu rozsahu vyživovacej povinnosti k maloletým deťom v ustanovení § 65 ods. 1 Zákona o rodine (zákon č. 36/2005 Z.z.), podľa ktorého ak rodičia maloletého dieťaťa nežijú spolu, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

34. Matka detí návrhom, ktorý na Okresný súd vo Wolomine došiel dňa 30.11.2020, doplneným dňa 14.12.2020 a dňa 8.2.2021, domáha sa odňatia (pozbavenia) rodičovských práv a povinností otca k maloletej Y. C. a k maloletej V. O..

35. V poľskom zákone o rodine a poručníctve, sa nenachádza definícia rodičovských práv a povinností. Podľa poľskej odbornej právnickej literatúry rodičovské práva a povinnosti predstavujú súbor práv a povinností rodičov týkajúcich sa maloletého dieťaťa, ktorého účelom je riadna starostlivosť o dieťa a jeho majetok. Rodičovské práva môžu byť pritom obom rodičom alebo jednému z nich obmedzené rozhodnutím súdu (zdroj Európsky portál elektronickej justície, posledná aktualizácia dňa 16.12.2020).

36. Procesný nárok sa vo všeobecnosti skladá z dvoch zložiek. Tou prvou je substancovanie relevantných skutkových okolností (skutkového deja). Druhou zložkou je petit návrhu.

37. Na Okresnom súde Prievidza a na Okresnom súde Wolomine, sa vedú konania týkajúce sa rodičovských práv a povinností k tým istým maloletým deťom a to Y. C. a V. O., avšak s rozdielnym predmetom konania. Otec návrh podaný na Okresnom súde Prievidza skutkovo vymedzil tak, že v porovnaní s matkou má lepšie predpoklady pre zabezpečenie starostlivosti o výchovu a vývin detí, preto navrhuje, aby boli zverené do jeho výlučnej osobnej starostlivosti s tým, že ich bude zastupovať a spravovať majetok a matke detí bude určený rozsah vyživovacej povinnosti. Matka návrh podaný na Okresnom súde vo Wolomine skutkovo vymedzila tak, že otec detí zneužíva svoje rodičovské práva, preto navrhuje, aby mu boli odňaté (aby ho súd pozbavil výkonu rodičovských práv). Predmetom konania

na Okresnom súde vo Wolomine, nie je nárok o zverenie maloletých detí do osobnej starostlivosti otca, a nárok o určenie rozsahu vyživovacej povinnosti matke (s oprávnením zastupovať ich a spravovať majetok).

38. S poukazom na uvedené skutočnosti, neboli splnené predpoklady pre postup podľa Kapitoly II. Oddiel 3 čl. 19 bod 2. Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 a podľa Kapitoly II. čl. 12 bod 1. Nariadenia Rady (ES) č. 4/2009, nejedná sa o tie isté veci, s rovnakým predmetom konania, preto tunajší súd konanie neprerušil.

39. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. (Civilný mimosporový poriadok), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

40. Podľa § 9 zákona č. 160/2015 Z.z. (Civilný sporový poriadok), ak spor alebo vec nepatrí do právomoci súdu Slovenskej republiky, súd konanie bezodkladne zastaví.

41. Podľa § 161 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. (Civilný sporový poriadok), ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

42. Podľa § 161 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. (Civilný sporový poriadok), ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

43. Procesné podmienky predstavujú procesné predpoklady, aby mohol súd autoritatívne rozhodnúť vo veci samej.

44. Medzi procesné podmienky na strane súdu patrí aj právomoc.

45. Právomoc je odrazom zásady legitimity a predstavuje právo a povinnosť súdu prejednať a rozhodnúť vec. Pokiaľ súd nemá právomoc vec prejednať a rozhodnúť, musí konanie zastaviť.

46. Po zistení, že nie sú splnené predpoklady pre prerušenie konania podľa Kapitoly II. Oddiel 3 čl. 19 bod 2. Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 a podľa Kapitoly II. čl. 12 bod 1. Nariadenia Rady (ES) č. 4/2009, posudzoval tunajší súd splnenie procesnej podmienky na jeho strane, a to právomoci vec prejednať a rozhodnúť.

47. Nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 a ani Nariadenie Rady (ES) č. 4/2009, neupravujú definíciu pojmu „obvyklý pobyt“.

48. Z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie vyplýva, že obvyklý pobyt maloletého dieťaťa musí byť určený na základe súhrnu osobitných skutkových okolností každého jednotlivého prípadu. Okrem fyzickej prítomnosti maloletého dieťaťa v členskom štáte, musia byť zohľadnené i ďalšie faktory, z ktorých je možné vyvodiť, že táto prítomnosť nemá dočasný alebo príležitostný charakter, a že pobyt dieťaťa odzrkadľuje istú mieru začlenenia do sociálneho a rodinného prostredia.

49. Uvedené Nariadenia Rady (ES) neupravujú minimálnu dĺžku pobytu. Na zmenu obvyklého pobytu sa berie do úvahy najmä vôľa dotknutej osoby, vytvoriť v inom členskom štáte stále centrum svojich záujmov. Zámer rodičov usadiť sa s maloletým dieťaťom v inom členskom štáte sa môže prejavovať určitými krokmi.

50. Maloletá Y. C. a maloletá V. O., sa narodili v Spojenom kráľovstve Veľkej Británie a Severného Írska.

51. V období od mesiaca apríla 2019 do 23.10.2020 rodičia s obidvomi maloletými deťmi bývali na území Slovenskej republiky, v meste Handlová, v prenajatom byte.

52. Z vyjadrenia Základnej školy, Mierové námestie č. 255/27, Handlová zo dňa 2.2.2021 a zo dňa 8.2.2021 vyplýva, že v mesiaci októbri 2020 maloletá Y. C. ukončila v ich škole dochádzku, nakoľko sa rodina odsťahovala do Poľska a do školy nastúpila tam. Podľa rozhovoru triedneho učiteľa s otcom dieťaťa, sa rodina odsťahovala z dôvodu opatrovania starej matky maloletej (č.l. 289, 766).

53. Z predloženej Informačnej karty z nemocničného liečenia, zo dňa 24.7.2020 vyplýva, že stará matka maloletých detí (zo strany matky) G. X. bola dňa 13.7.2020 vo veku 66 rokov prijatá na Klinikum kardiochirurgie, Centrálnej klinickej nemocnice vo Varšave v kritickom stave, kde absolvovala operačný zákrok. Z kliniky bola prepustená dňa 24.7.2020 (č.l. 423).

54. Z potvrdenia o prihlásení na trvalý pobyt vyplýva, že maloletá V. O. je prihlásená k trvalému pobytu na adrese L. B. Poľsko (č.l. 432).

55. Z potvrdenia základnej školy č. 4 s integrovanými pobočkami Vojenského námorníctva Poľskej republiky vo W. vyplýva, že maloletá Y. C. je žiačkou 6. triedy ich školy od 30.10.2020 (č.l. 436).

56. Z e-mail komunikácie zo dňa 20.10.2020 medzi matkou detí a jej matkou (starou matkou detí) vyplýva, že pred odsťahovaním sa do Poľska museli rodičia detí ešte vyčistiť byt - prenajatý bytový priestor (č.l. 453).

57. Z lekárskej správy MUDr. Ivety Hlobíkovej vyplýva, že maloletá V. O. bol v jej ambulancii naposledy vyšetrená dňa 14.10.2020. Vtedy sa matka vyjadrila, že musí odísť domov (do Poľska), pravdepodobne z dôvodu ochorenia rodičov (č.l. 308).

58. Z matkou predloženej e-mail komunikácie s jej priateľkou vyplýva, že maloletú Y. C. bola odhlásiť dňa 15.10.2020 a dňa 16.10.2020 zo školy v Handlovej a otec bol predtým za triednym učiteľom, a že maloletá ide v nasledujúci deň odovzdať knihy, že ona (matka) balí veci do Poľska, kde budú žiť, a že veľa vecí ide vyhodiť a ak chce (priateľka) môže si prísť nejaké zobrať (č.l. 457).

59. Zo správy Centra sociálnej pomoci vo W. zo dňa 28.1.2021 vyplýva, že počas terénnej sociálnej práce dňa 5.1.2021 bolo zistené, že matka s maloletou Y. C. býva v rodinnom dome rodičov, kde má k dispozícii dve izby, kuchyňu a kúpeľňu (č.l. 362).

60. Z lekárskeho potvrdenia Iwony W., špecialistu očného lekárstva vyplýva, že maloletá V. O. je jej pacientom, vyžaduje si okuliarovú korekciu ako aj ďalšiu starostlivosť očného lekára (č.l. 505).

61. Z Vyhlásenia R. Jagodziński zo dňa 29.1.2021 vyplýva, že v mesiaci októbri 2020 počas rozhovoru sa otec detí pred ním vyjadril, že Poľsko si s matkou vybrali za miesto trvalého pobytu svojich maloletých detí a to vzhľadom na to, že môžu bývať v rodinnom dome Niemyjskich vo W., ktoré mesto je situované blízko Varšavy, kde sú dobré školy, vrátane vysokých a tiež kultúrne inštitúcie, a že si plánuje vo W. prenajať kancelárske priestory alebo byt, v ktorých bude vykonávať prácu tlmočníka, a že môže i odchádzať na niekoľko mesiacov do Veľkej Británie a pracovať tam a následne prichádzať do Poľska (č.l. 514).

62. Z Vyhlásenia U. M. zo dňa 31.1.2021 vyplýva, že dňa 21.11.2020 bola v práci v Kauflande vo W., kde stretla maloletú V. O. s rodičmi. Otec detí sa vtedy vyjadril, že prišli do Poľska bývať natrvalo, a že maloletú Y. C. zapísali do školy vo W.. Matka detí sa vyjadrila, že sa budú častejšie stretávať, lebo už zostanú natrvalo a nebudú sa sťahovať (č.l. 519).

63. Z Vyhlásenia H. E.ńskiej zo dňa 30.1.2021 vyplýva, že rodičia s maloletými deťmi Y. C. a V. O. sa do Poľska presťahovali v mesiaci októbri 2020, kde staršiu dcéru zapísali do tej istej školy ako v roku 2015, a mladšia dcéra začala s liečbou u očného lekára. Od matky detí má vedomosť o tom, že presťahovanie sa do Poľska malo byť v poradí už posledným. Časté sťahovanie nepriaznivo vplývalo na maloletú Y. C., ktorá potrebuje stabilné prostredie a už sa viac sťahovať nechce.

64. Z komunikácie cez sociálne siete medzi otcom a maloletou Y. C. vyplýva, že maloletej sa v Poľsku páči, a chce tam zostať bývať (č.l. 577).

65. Z vyjadrenia Mestského úradu Handlová zo dňa 27.11.2020 vyplýva, že dňa 11.12.2020 ich telefonicky kontaktoval otec detí, ktorému bolo vysvetlené, že bez súhlasu matky nesmie s maloletou V. O. vycestovať do inej krajiny, a že v Spojenom kráľovstve Veľkej Británie a Severného Írska, mu môže byť dieťa odobraté.

66. S poukazom na zistený skutkový stav a kritérium právomoci vo veciach rodičovských práv a povinností (o osobnej starostlivosti o maloleté deti), upravenej Nariadením Rady (ES) č. 2201/2003 (Kapitola II. Oddiel 2. čl. 8 bod 1.) a kritérium právomoci vo veciach vyživovacej povinnosti, upravenej Nariadením Rady (ES) č. 4/2009 (Kapitola II. čl. 3), Slovenská republika v čase začatia konania, nie je krajinou obvyklého pobytu maloletej Y. C. a maloletej V. O. (ani ich rodičov).

67. V čase začatia konania (dňa 1.12.2020) sa obvyklý pobyt maloletých detí Y. C. a V. O., nachádzal v Poľsku. Zámer rodičov usadiť sa s nimi od 23.10.2020 v uvedenom členskom štáte, sa prejavil určitými krokmi: odovzdanie prenajatého bytového priestoru v Handlovej, odhlásenie maloletej Y. C. z dochádzky v Základnej škole, Mierové námestie č. 255/27, Handlová a následné prihlásenie od 30.10.2020 do Základnej školy 4 s integrovanými pobočkami Vojenského námorníctva Poľskej republiky a s tým súvisiace začlenenie do tohto sociálneho prostredia, evidencia maloletej V. O. u špecialistu - očnému lekárovi v Poľsku a poskytovanie zdravotnej starostlivosti, vyriešenie bytovej otázky v rodinnom dome vo W.. Vôľa rodičov vytvoriť sebe a aj pre maloleté deti v Poľsku centrum svojich záujmov, s úmyslom dať mu stabilnú povahu, vyplýva aj z Vyhlásenia R. E.N., pred ktorým sa otec vyjadril, že uvedený členský štát si s matkou vybrali za miesto trvalého pobytu svojich maloletých detí a tiež z Vyhlásenia U. M., pred ktorou sa rodičia detí vyjadrili, že do Poľska prišli bývať nastalo a aj z Vyhlásenia H. E.N., pred ktorou sa matka vyjadrila, že presťahovanie je už v poradí posledným. Maloletá V. O. po dátume 23.10.2020 nebola v Poľsku prihlásená do predškolského zariadenia, bola však do 23.11.2020, kedy ju otec neoprávnené premiestnil do inej krajiny, začlenená spolu s Y. C. do rodinného prostredia, ktoré predstavovali rodičia, a tiež širšia rodina (starí rodičia). Prítomnosť detí v uvedenom členskom štáte po dátume 23.10.2020 nemala dočasný alebo príležitostný charakter.

68. V prejednávanej veci nie je daná právomoc súdov Slovenskej republiky, preto tunajší súd vyhlásil, že nemá právomoc konať o návrhu otca (vo veci samej). Právomoc konať o úprave výkonu rodičovských práv a povinností (o zverenie maloletých detí do osobnej starostlivosti otca, o jeho oprávnenie zastupovať ich a spravovať majetok a o určenie rozsahu vyživovacej povinnosti matke) má poľský súd, preto Okresný súd Prievidza konanie zastavil. Obvyklým pobytom maloletých detí ku dňu 1.12.2020 nebola Slovenská republika, nemali tu centrum svojich záujmov s úmyslom dať mu stabilnú povahu.

69. Podľa Kapitoly II. Oddiel 3 čl. 20 bod 1. Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 v nalievavých prípadoch nebránia ustanovenia tohto nariadenia súdom členského štátu prijať predbežné opatrenia, vrátane ochranných opatrení, s ohľadom na osoby alebo majetok v tomto štáte, ktoré sú dostupné podľa práva tohto členského štátu, aj keby podľa tohto nariadenia mal právomoc rozhodovať vo veci samej súd iného členského štátu.

70. Článok 20. ods. 1 Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 umožňuje súdom členského štátu v nalievavom prípade prijať predbežné opatrenia, určené na ochranu dieťaťa nachádzajúceho sa v tomto štáte a to aj vtedy, ak podľa nariadenia majú právomoc rozhodovať vo veci samej súdy iného členského štátu.

71. Ako to už bolo uvedené, otec detí dňa 26.1.2021 podal návrh o nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal dočasného zverenia maloletej V. O. do svojej starostlivosti. Podanie urobil písomne v elektronickej podobe, bez autorizácie podľa osobitného predpisu. Návrh o nariadenie neodkladného opatrenia nadväzoval na konanie vo veci samej, a preto ho nebolo potrebné dopĺňať v listinnej podobe, autorizované podľa osobitného predpisu (§ 123, § 125 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

72. Otec návrh o nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnil tým, že dňa 20.1.2021 mu anglickou políciou bola maloletá V. O. odobratá a umiestnená do náhradnej rodiny.

73. Z podania matky zo dňa 8.2.2021 adresovaného Okresnému súdu vo W. vyplýva, že podľa rozhodnutia anglického súdu zo dňa 4.2.2021 maloletá V. O. sa vracia do Poľska. Tieto skutočnosti potvrdil aj otec dňa 8.2.2021, keď uviedol, že súhlasil, aby sa dieťa vrátilo k matke a k staršej sestre.

74. Zo znenia čl. 20. bod 1. Kapitoly II. Oddiel 3 Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 vyplýva, že prijatie opatrenia v oblasti rodičovských práv a povinností súdmi členského štátu, ktoré nemajú právomoc rozhodnúť vo veci samej (v danom prípade Okresný súd Prievidza) podlieha splneniu troch kumulatívnych podmienok: a/ dané opatrenie musí byť nalievavé, b/ musí byť prijaté vo vzťahu k osobe

(k maloletému dieťaťu) alebo k majetku nachádzajúcim sa v členskom štáte, kde sídli súd, na ktorom sa začalo konanie, c/ musí mať dočasný charakter.

75. Maloletá V. O. sa dočasne alebo príležitostne ku dňu 26.1.2021 (dátum podania návrhu o nariadenie neodkladného opatrenia) a ani v nasledujúcom období, nezdržovala a naďalej nezdržiava na území Slovenskej republiky. Nebola tak splnená jedna z troch kumulatívnych podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia (predbežného opatrenia) podľa čl. 20. bod 1. Kapitoly II. Oddiel 3 Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003. Nie je splnená ani podmienka nalievavosti, keďže maloletá sa už vracia do Poľska, avšak zo Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska a nie zo Slovenska. Z dôvodu úplnosti súd poukazuje na to, že čl. 20 bod 1. Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 nemožno vykladať takým spôsobom, aby mohol slúžiť ako nástroj pre rodiča, ktorý neoprávnene premiestnil dieťa na to, aby legitimizoval účinky takéhoto správania sa.

76. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti, súd návrh otca o nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

77. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku.

78. S poukazom na ustanovenie § 155 ods. 1 Civilného sporového poriadku, súd štátu náhradu trov konania nepriznal. Trovy vznikli v súvislosti s prekladom písomností do poľského, anglického a slovenského jazyka. Podľa uvedeného ustanovenia každý účastník má právo konať pred súdom v jazyku, ktorému rozumie.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prievidza, písomne, v dvoch vyhotoveniach. O odvolaní rozhoduje Krajský súd Trenčín.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa s ním sleduje, uvedie sa spisová značka proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), odvolanie musí byť podpísané.